

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului de asistență psihologică pentru victimele infracțiunilor și a standardelor minime de calitate

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Temeiul legal al elaborării proiectului îl constituie Legea nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor, în special prevederile art. 8–10, care consacră dreptul victimelor la consiliere psihologică și obligația statului de a asigura accesul la acest serviciu, inclusiv prin reglementarea condițiilor de organizare și prestare.</p> <p>Adoptarea proiectului de Hotărâre a Guvernului este determinată, totodată, de necesitatea corelării cadrului normativ secundar cu Legea nr. 103/2025 cu privire la exercitarea profesiei de psiholog, aprobată în luna mai 2025, care urmează să intre în vigoare la data de 3 iunie 2026. Potrivit dispozițiilor finale ale acestei legi, Guvernul are obligația de a-și armoniza actele normative în termen de 12 luni de la data publicării, inclusiv sub aspectul condițiilor de prestare a serviciilor de consiliere psihologică, al cerințelor profesionale, al standardelor etice și al responsabilităților prestatorilor.</p> <p>Anterior adoptării Legii nr. 103/2025, lipsa unui cadru normativ clar care să reglementeze principiile, condițiile organizatorice, modul și formele de exercitare a profesiei de psiholog, precum și cerințele față de persoanele care exercită această profesie și drepturile, obligațiile și responsabilitățile aferente, a îngreunat elaborarea și aplicarea unui cadru secundar coerent de reglementare în domeniul serviciilor de consiliere psihologică. Această lacună normativă a generat dificultăți în stabilirea unor reguli unitare privind organizarea serviciilor, delimitarea responsabilităților profesionale, asigurarea calității intervențiilor și monitorizarea activității psihologilor implicați în acordarea serviciilor de suport pentru victimele infracțiunilor.</p> <p>În acest context, elaborarea proiectului de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului de consiliere psihologică pentru victimele infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate reprezintă o măsură necesară de conformare a cadrului normativ subsecvent cu noile exigențe legale, asigurând o tranziție ordonată către aplicarea efectivă a Legii nr. 103/2025 și prevenirea unor eventuale disfuncționalități instituționale după intrarea acesteia în vigoare.</p> <p>Totodată, proiectul de Hotărâre a Guvernului este coerent cu angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene, contribuind la realizarea acțiunilor prevăzute în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029. Proiectul asigură cadrul secundar necesar pentru transpunerea și implementarea efectivă a:</p> <ul style="list-style-type: none">• Directivei 2012/29/UE de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității (art. 8 și 9);• Directivei (UE) 2024/1385 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (capitolul IV);• Directivei 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia (art. 11). <p>Prin urmare, proiectul de Hotărâre a Guvernului răspunde atât necesităților interne de reglementare, cât și obligațiilor de aliniere la standardele europene, consolidând cadrul instituțional și normativ de protecție și sprijin pentru victimele infracțiunilor.</p>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Victimele infracțiunilor, în special ale infracțiunilor grave precum violența în familie, violența sexuală, traficul de ființe umane sau alte forme de violență bazată pe gen, se confruntă frecvent cu consecințe psihologice severe și de durată, care afectează capacitatea acestora de a-și exercita drepturile, de a coopera cu autoritățile și de a se reintegra social. În lipsa unui sprijin psihologic adecvat, riscul de revictimizare, victimizare secundară și abandon al procedurilor legale este considerabil.</p>

În acest context, serviciile de consiliere psihologică reprezintă un element esențial al sistemului de suport pentru victimele infracțiunilor, având un rol determinant în procesul de recuperare emoțională, stabilizare psihologică și restabilire a autonomiei personale.

Importanța acestor servicii este accentuată de faptul că multe infracțiuni sunt comise în cadrul relațiilor apropiate, unde trauma este amplificată de relația de dependență față de autorul infracțiunii, iar victimele sunt expuse unui risc sporit de intimidare, represalii și violență repetată.

În prezent, cadrul normativ al Republicii Moldova recunoaște dreptul victimelor infracțiunilor de a beneficia, la cerere, de consiliere psihologică, în conformitate cu prevederile Legii nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor. Potrivit legii, serviciul de consiliere psihologică este asigurat de psihologii din cadrul structurilor teritoriale de asistență socială, al organizațiilor necomerciale sau al persoanelor juridice cu scop lucrativ, cooptate de autoritățile publice competente.

Consilierea psihologică poate fi acordată din contul statului sau contra plată, în funcție de eligibilitatea victimei și de termenul prevăzut de lege. Costul serviciilor prestate de structurile teritoriale de asistență socială urmează a fi stabilit de Guvern și constituie plafonul maxim pentru serviciile oferite de alți prestatori. Consilierea psihologică din contul statului este destinată victimelor unor infracțiuni grave, expres prevăzute de Codul penal, inclusiv infracțiuni contra vieții, integrității corporale, libertății și vieții sexuale, traficului de ființe umane și violenței în familie. Serviciul se acordă victimelor infracțiunilor săvârșite pe teritoriul Republicii Moldova sau, în anumite condiții, victimelor care au reședință legală în Republica Moldova, chiar dacă infracțiunea a fost comisă în afara teritoriului țării.

Durata consilierii psihologice din contul statului este limitată la cel mult 3 luni de la data soluționării cererii, respectiv la cel mult 6 luni în cazul victimelor copii. Acordarea serviciului se realizează în baza unei cereri scrise depuse de victima adultă, ulterior sesizării organelor de constatare sau de urmărire penală, cerere care se soluționează în termen de 3 zile.

Cu toate acestea, deși dreptul la consiliere psihologică este recunoscut la nivel de legislație primară, în prezent nu există un cadru normativ secundar unitar care să reglementeze în mod detaliat:

- modul de organizare și funcționare a Serviciului de consiliere psihologică;
- condițiile uniforme de prestare a serviciilor la nivel național;
- cerințele minime de calitate aplicabile serviciului;
- criteriile privind competențele profesionale ale psihologilor implicați;
- mecanismele de monitorizare, evaluare și asigurare a calității serviciilor.

Lipsa unui astfel de cadru normativ secundar generează aplicarea neuniformă a prevederilor legii, diferențe teritoriale semnificative în accesul la servicii, riscuri de calitate neuniformă a intervențiilor psihologice și dificultăți în asigurarea respectării standardelor profesionale și etice în domeniu.

În acest context, proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului de consiliere psihologică pentru victimele infracțiunilor, precum și a Standardelor minime de calitate, reprezintă o intervenție necesară și oportună pentru consolidarea sistemului național de sprijin pentru victimele infracțiunilor. Adoptarea acestui cadru normativ va contribui la asigurarea unui acces real, echitabil și continuu la servicii de consiliere psihologică, la creșterea calității intervențiilor și la prevenirea revictimizării, în conformitate cu legislația națională și standardele europene.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului este crearea unui cadru normativ clar, coerent și unitar pentru organizarea și funcționarea Serviciului de asistență psihologică destinat victimelor adulte ale infracțiunilor, în vederea asigurării accesului efectiv la servicii de sprijin specializate, de calitate și conforme cu standardele naționale și europene.

În acest sens, proiectul prevede:

- aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului de asistență psihologică;
- aprobarea Standardelor minime de calitate aplicabile acestui serviciu;
- stabilirea principiilor de funcționare, precum și a drepturilor și garanțiilor beneficiarilor;
- definirea cerințelor minime profesionale pentru personalul implicat în prestarea serviciilor;
- introducerea unei abordări centrate pe victimă și sensibile la traumă, în scopul prevenirii revictimizării și retraumatizării;
- delimitarea clară a acestui serviciu de serviciile destinate copiilor victime, care sunt reglementate prin acte normative distincte.

Rezultatele scontate ale implementării proiectului includ:

- asigurarea unui acces echitabil, nediscriminatoriu și uniform la servicii de consiliere psihologică;
- creșterea calității, siguranței și predictibilității serviciilor prestate;
- reducerea riscului de revictimizare și retraumatizare a victimelor;
- alinierea practicilor naționale la standardele și cerințele europene în domeniul sprijinirii victimelor infracțiunilor.

Scopul Serviciului este acordarea consilierii psihologice specializate victimelor adulte ale infracțiunilor, în vederea stabilizării emoționale, prevenirii revictimizării și facilitării procesului de recuperare psihosocială și reintegrare.

În realizarea acestui scop, Serviciul urmărește următoarele obiective specifice:

- evaluarea impactului psihologic al infracțiunii asupra victimei;
- reducerea simptomelor asociate traumei;
- sprijinirea autonomiei, funcționalității și capacității de adaptare a victimei;
- facilitarea accesului coordonat la alte servicii de suport, în funcție de necesități;
- prevenirea revictimizării și retraumatizării pe parcursul intervenției.

Serviciul va putea fi prestat atât de furnizori publici, cât și de furnizori privați, cu condiția ca aceștia să fie acreditați conform legislației în vigoare.

În vederea asigurării uniformității și calității intervențiilor la nivel național, vor fi elaborate proceduri standard de operare, care vor fi incluse într-un Manual operațional al Serviciului. Manualul va fi aprobat prin ordinul ministrului muncii și protecției sociale și va constitui un instrument esențial pentru aplicarea coerentă, unitară și eficientă a prevederilor Regulamentului-cadru și ale Standardelor minime de calitate.

Prezenta Hotărâre va intra în vigoare la data publicării în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, întrucât vizează asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale omului, în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu se aplică

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va contribui la clarificarea rolurilor și responsabilităților autorităților publice, în special ale structurilor teritoriale de asistență socială și ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, prin instituirea unui Regulament-cadru unitar și a unor Standarde minime de calitate aplicabile la nivel național.

Pentru structurile teritoriale de asistență socială, proiectul va îmbunătăți organizarea și desfășurarea activităților, facilitând monitorizarea calității serviciilor și reducând riscul de practici neuniforme. La nivel central, acesta va consolida capacitatea de coordonare și reglementare în domeniul serviciilor de suport pentru victimele infracțiunilor, inclusiv în contextul alinierii la acquis-ul Uniunii Europene.

Proiectul va contribui la creșterea eficienței și calității intervenției publice și la o mai bună coordonare instituțională, fără extinderea aparatului administrativ sau crearea unor structuri noi.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de Hotărâre a Guvernului nu implică cheltuieli bugetare suplimentare imediate sau semnificative, întrucât acesta nu instituie noi drepturi sau servicii, ci reglementează cadrul de organizare și funcționare a unui serviciu deja prevăzut de Legea nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor.

Potrivit art. 8 – 10 din Legea nr. 137/2016, consilierea psihologică a victimelor infracțiunilor este deja recunoscută ca serviciu de suport, inclusiv sub aspectul finanțării din contul statului pentru anumite categorii de victime, al duratei serviciului și al procedurii de acordare. Legea prevede expres că costul serviciilor de consiliere psihologică acordate de structurile teritoriale de asistență socială este stabilit de Guvern (aceste norme urmează a fi stabilite, dar nu pot fi estimate în lipsa cadrului și standardelor de organizare și funcționare), iar serviciile prestate de organizațiile necomerciale sau de prestatorii privați nu pot depăși plafonul stabilit.

Totodată, în fiecare structură teritorială de asistență socială este încadrat câte un psiholog, care poate presta servicii de consiliere psihologică victimelor infracțiunilor, în conformitate cu atribuțiile stabilite de legislația în vigoare. În acest sens, implementarea proiectului se va realiza prin utilizarea resurselor umane existente, fără a fi necesară crearea de posturi noi sau extinderea aparatului administrativ.

Prin intermediul prezentului proiect, Ministerul Muncii și Protecției Sociale nu solicită alocarea de resurse financiare suplimentare din bugetul de stat, ci propune spre aprobare cadrul normativ necesar pentru reglementarea funcționării Serviciului de asistență psihologică. Standardizarea procedurilor și activităților prin Regulamentul-cadru și Standardele minime de calitate va permite utilizarea mai eficientă a resurselor existente și va crea baza necesară pentru pilotarea și evaluarea uniformă a impactului financiar la nivel național.

Totodată, lipsa unui Regulament-cadru aprobat și a unor Standarde minime de calitate limitează în prezent posibilitatea furnizorilor privați și a organizațiilor necomerciale de a dezvolta și presta acest serviciu, din cauza absenței unui cadru legal clar privind organizarea și funcționarea acestuia. Promovarea proiectului urmărește exclusiv operaționalizarea Serviciului prin stabilirea regulilor de bază, fără angajamente financiare imediate.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul creează, pentru prima dată, un cadru normativ clar și previzibil pentru organizarea și funcționarea serviciilor de consiliere psihologică prestate de organizații necomerciale și de persoane juridice cu scop lucrativ, cooptate de autoritățile publice competente. Prin aprobarea Regulamentului-cadru și a Standardelor minime de calitate, prestatorii privați vor beneficia de reguli uniforme, care vor reduce incertitudinea juridică și vor facilita dezvoltarea serviciilor într-un mod legal și sustenabil.

Sectorul privat nu va fi obligat să creeze structuri noi sau să presteze servicii suplimentare. Participarea prestatorilor privați la furnizarea serviciilor de consiliere psihologică pentru victimele infracțiunilor se va realiza în mod voluntar, în baza acreditării conform legislației în vigoare și a cooperării cu autoritățile publice locale sau cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

4.4. Impactul social

Proiectul Hotărârii de Guvern va avea un impact social semnificativ pozitiv, prin consolidarea sistemului de sprijin destinat victimelor infracțiunilor și prin asigurarea unui acces real, echitabil și sigur la serviciile de consiliere psihologică specializată.

Proiectul va contribui la:

- îmbunătățirea accesului victimelor la servicii psihologice, inclusiv în mod uniform la nivel teritorial;
- creșterea siguranței și calității intervențiilor, prin standardizarea procedurilor și a cerințelor profesionale;
- reducerea riscurilor de excluziune socială, revictimizare și discriminare, printr-o abordare centrată pe victimă și sensibilă la traumă.

Proiectul asigură un tratament corect și nediscriminatoriu pentru toți beneficiarii, indiferent de sex, identitate de gen, vârstă, dizabilitate, origine etnică, statut social sau alte caracteristici personale. Accesul la serviciile de consiliere psihologică este garantat în baza nevoilor individuale ale victimei și a criteriilor prevăzute de lege, fără diferențieri arbitrare sau stigmatizante.

Totodată, prevederile proiectului pun un accent deosebit pe protecția datelor sensibile și garantarea confidențialității informațiilor, elemente esențiale pentru siguranța victimelor. Respectarea strictă a regulilor privind protecția datelor cu caracter personal contribuie la crearea unui cadru de încredere între beneficiar și prestator, prevenind expunerea, stigmatizarea sau utilizarea abuzivă a informațiilor personale.

Prin reglementarea clară a serviciilor de consiliere psihologică, proiectul sprijină recuperarea psihosocială a victimelor, creșterea autonomiei acestora și reintegrarea lor socială, reducând pe termen mediu și ungu costurile sociale asociate traumelor netratate.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea proiectului implică prelucrarea unor date cu caracter personal, inclusiv date sensibile, strict în scopul prestării serviciilor de consiliere psihologică. Prelucrarea acestora se va realiza în conformitate cu legislația națională privind protecția datelor cu caracter personal, respectând principiile legalității, proporționalității, confidențialității și securității datelor.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul contribuie în mod direct la promovarea echității și egalității de gen, având în vedere că victimele anumitor infracțiuni, în special ale violenței în familie și ale violenței bazate pe gen, sunt afectate în mod disproporționat femeile și fetele.

Prin asigurarea unor servicii de consiliere psihologică accesibile, standardizate și sensibile la traumă, proiectul răspunde nevoilor specifice ale victimelor violenței bazate pe gen, reducând riscul de victimizare secundară și facilitând accesul egal la sprijin și protecție.

Totodată, serviciile sunt acordate fără discriminare, atât femeilor, cât și bărbaților victime ale infracțiunilor, în funcție de nevoile individuale identificate. Această abordare contribuie la reducerea

inegalităților de gen în accesul la servicii specializate și la consolidarea unui sistem de protecție echitabil și incluziv.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
<p>Prezentul constituie o măsură de transpunere parțială și operaționalizare a prevederilor acquis-ului Uniunii Europene în domeniul drepturilor și sprijinirii victimelor infracțiunilor, în special ale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Directivei 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității, în special art. 8 și 9, care impun statelor obligația de a asigura accesul victimelor la servicii de sprijin specializate, confidențiale și sensibile la traumă; • Directivei (UE) 2024/1385 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, în partea ce vizează asigurarea serviciilor de sprijin și consiliere pentru victime; • Directivei 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, în ceea ce privește măsurile de asistență și sprijin psihologic. <p>Prin aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului de asistență psihologică pentru victimele infracțiunilor și a standardelor minime de calitate, proiectul asigură crearea cadrului normativ secundar necesar pentru aplicarea efectivă a obligațiilor asumate de Republica Moldova în procesul de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene, în conformitate cu Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029.</p>
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
<p>În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost supus unui amplu proces de consultare publică și profesională, desfășurat în mai multe etape.</p> <p>Anunțul de inițiere privind elaborarea actului normativ a fost publicat la data de 16.12.2025 pe platforma oficială particip.gov.md, link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15731</p>
7. Concluziile expertizelor
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul nu prevede introducerea modificărilor în alte acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
<p>În scopul punerii în aplicare a prevederilor proiectului, vor fi întreprinse următoarele măsuri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Elaborarea și aprobarea Manualului operațional al Serviciului de consiliere psihologică pentru victimele infracțiunilor, care va detalia procedurile și mecanismele de implementare practică a Regulamentului-cadru și a Standardelor minime de calitate, inclusiv aspecte ce țin de admiterea beneficiarilor, evaluarea nevoilor, planificarea și monitorizarea intervențiilor, colaborarea interinstituțională și gestionarea situațiilor de risc. 2) Instruirea și informarea personalului implicat în prestarea serviciilor de asistență psihologică, privind aplicarea Regulamentului-cadru, a Standardelor minime de calitate și a procedurilor operaționale, cu accent pe abordarea centrată pe victimă, sensibilă la traumă, respectarea normelor profesionale și etice, precum și cerințele privind confidențialitatea și protecția datelor cu caracter personal. 3) Desfășurarea activităților de informare și orientare a beneficiarilor și a publicului larg, inclusiv privind dreptul victimelor infracțiunilor la consiliere psihologică, condițiile de accesare a serviciului și rolul acestuia în procesul de reabilitare psihosocială, în colaborare cu autoritățile publice locale și alți actori relevanți.